

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 23 december 2014

1238/2014

L a g om vikariehjälp för renskötare

Utfärdad i Helsingfors den 19 december 2014

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens tillämpningsområde och beaktande av Europeiska unionens lagstiftning

Kostnaderna för den vikariehjälp som en renskötaren själv ordnat ersätts inom ramen för ett anslag i statsbudgeten i enlighet med denna lag.

Vid verkställigheten av denna lag iakttas dessutom kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn*).

2 §

Renskötare

Denna lag tillämpas på sådana renskötare som ensam eller tillsammans med en person under 18 år som är släkt med renskötaren i rakt nedstigande led och som varaktigt lever i renskötarens hushåll äger minst 50 i 5 § i renskötsellagen (848/1990) avsedda inräk-

nade renar. Dessutom krävs det att renskötaren är skyldig att teckna en försäkring enligt 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och att han eller hon antingen har en sådan försäkring eller har lämnat in ansökan om en sådan försäkring.

Äganderätten och antalet renar baserar sig på den renlängd enligt 30 § i renskötsellagen som senast fastställts och är tillgänglig vid tidpunkten för vikariehjälpen. En ändring som gjorts i renlängden efter fastställandet beaktas bara om renbeteslagets styrelse fastställer ändringen före den tidpunkt vid vilken vikariehjälpen utförs.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *renskötselarbete* sådant arbete med renskötsel som ska försäkras enligt lagen om pension för lantbruksföretagare,

2) *familjemedlem* make samt person som inte fyllt 18 år och som varaktigt lever i renskötarens hushåll och är släkt med renskötaren eller dennes make i rakt nedstigande led,

RP 239/2014
ShUB 24/2014
RSv 185/2014

Kommissionens Förordning (EU) Nr 702/2014 (32014R0702); EUT nr L 193, 1.7.2014, s. 1-75, art. 23

3) *make* äkta make samt person som fortgående lever i gemensamt hushåll med renskötaren under äktenskapsliknande förhållanden.

4 §

Förutsättningar för erhållande av vikariehjälp

En renskötare kan få vikariehjälp enligt denna lag, om behovet av vikariehjälp orsakats av renskötarens arbetsförmåga till följd av sjukdom eller olycksfall. Arbetsförmågan ska visas med ett intyg av en läkare, sjukskötare eller hälsovårdare till den del antalet vikariehjälpdagar per kalenderår överstiger sju dagar.

Förutsättningarna för att få vikariehjälp uppfylls inte om renskötaren vid den tidpunkt vikariehjälpen utförs, i enlighet med en lag som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) eller i lagar om införande av dem får full invalidpension som beviljats tills vidare eller rehabiliteringsstöd som motsvarar full invalidpension.

5 §

Arbeten som ersättningen grundar sig på

Kostnaderna kan ersättas bara om de orsakats av skötsel av sådana vid tidpunkten för vikariehjälpen nödvändiga renskötselarbeten som renskötaren själv skulle ha utfört för egen, en familjemedlems eller renbeteslagets räkning, om renskötaren inte hade varit arbetsförmögen.

Ersättning betalas inte, om

1) en familjemedlem till renskötaren hade kunnat utföra det arbete som vikarien utfört,

2) annat offentligt finansieringsstöd har beviljats för arbetet,

3) arbetet hör till renskötarens uppgifter när han eller hon är i anställningsförhållande eller uppdragsförhållande till renbeteslaget,

4) arbetet hänför sig till ett förtroende- eller förvaltningsuppdrag eller annat motsvarande uppdrag som renskötaren fullgör, eller

5) arbetet består av sådan förädling av en renprodukt som inte är nödvändig med tanke på produktens hållbarhet.

6 §

Vikarien

Kostnaderna kan ersättas endast om renskötaren har skaffat vikariehjälpen av en serviceproducent som antecknats i förskotts- och förskottsregistret.

Kostnaderna ersätts inte om renskötaren eller en familjemedlem direkt eller indirekt har producerat tjänsterna eller om vikarien är en familjemedlem till renskötaren.

7 §

Maximitiden för vikariehjälp per år

Maximiantalet vikariehjälpstimmar per renskötare under ett kalenderår fastställs genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet före utgången av det föregående kalenderåret. Maximiantalet fastställs med beaktande av det anvisade anslaget för året i fråga. Vikariehjälpstimmar får användas högst 90 dagar per kalenderår.

8 §

Ersättning som betalas för vikariehjälp

Ersättningen är högst 17 euro per timme. Ersättning betalas inte i fråga om mervärdesskattens andel. Beloppet justeras årligen vid ingången av januari med den lönekoeficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Det belopp som anges i denna lag motsvarar nivån för lönekoeficienten för 2015.

Om det timpris som renskötaren och serviceproducenten kommit överens om är mindre än den ersättning som avses i 1 mom., ska det pris som renskötaren och serviceproducenten kommit överens om betalas i ersättning. Priset kan endast utgöras av sådan ersättning för arbete som avses i 25 § i lagen om förskotts- och förskottsregistret (1118/1996).

Ersättningen betalas till serviceproducenten.

9 §

Ansökan om vikariehjälp

Renskötaren ska ansöka om vikariehjälp skriftligen hos Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA) innan det arbete som vikariehjälp omfattar inleds. Vikariehjälp ska sökas separat när varje behov av vikariehjälp börjar eller när vikariehjälp för samma behov fortsätter efter ett avbrott.

Ingen separat ansökan behöver dock göras om

1) renskötaren redan tidigare har lämnat LPA ett i 4 § 1 mom. avsett intyg av vilket framgår hans eller hennes arbetsförmåga när vikariehjälp i fråga börjar, eller

2) renskötaren ännu inte har lämnat LPA den ansökan om ersättning enligt 10 § som hänför sig till föregående ansökan om vikariehjälp.

Av ansökan och dess bilagor ska framgå de uppgifter som behövs för att vikariehjälp ska beviljas.

10 §

Ansökan om ersättning

Renskötaren ska ansöka om ersättning hos LPA senast den kalendermånad som följer efter den tidpunkt då vikariehjälp utfördes. Även om ansökan inte lämnats in inom föreskriven tid kan ersättning beviljas, om det på grund av dröjsmålet skulle vara oskäligt att vägra sökanden ersättning.

Av ansökan och dess bilagor ska framgå

1) antalet vikariehjälpdagar och antalet arbetade timmar,

2) serviceproducenten,

3) vikariens namn och bekräftelse på att förutsättningarna för ersättning av kostnaderna enligt 6 § uppfylls,

4) vilka uppgifter vikarien har utfört,

5) det timpris för ordnande av vikariehjälp som överenskommit, och

6) övriga uppgifter som behövs för betalning av ersättning.

Till ansökan ska fogas serviceproducentens bekräftelse av 2 mom. 1—5 punkten samt serviceproducentens meddelande om att

annat offentligt finansieringsstöd för arbetet inte har beviljats serviceproducenten.

11 §

Utlåtanden

En i 19 § i renskötsellagen avsedd renvärd eller, när denne är förhindrad, renvärdens i 2 mom. i den paragrafen avsedda ställföreträdare ska ge LPA ett utlåtande där han eller hon i behövlig omfattning ger en bedömning av om förutsättningarna för vikariehjälp och ersättning av kostnaderna uppfylls. Utlåtandet ges av renvärderna i det renbeteslag där den renskötare som anlitat vikariehjälp är delägare. Renskötaren ska underrätta renvärderna om att vikariehjälp ordnas så snart det framgått att vikariehjälp behövs.

LPA kan begära utlåtande av renbeteslagets styrelse, om ansökan om vikariehjälp eller ersättning för kostnader står i strid med det i 1 mom. avsedda utlåtandet eller om det annars behövs för att ärendet ska kunna utredas.

12 §

Beslutsfattande och betalning av ersättning

Beslut kan meddelas i form av datorutskrift eller annars åtminstone delvis som färdigtryckta handlingar. I sådana fall kan beslutet undertecknas maskinellt. Beslutet delges parten på det sätt som föreskrivs i 59 § i förvaltningslagen (434/2003).

LPA betalar ersättningen till ett av serviceproducenten angivet konto hos en bank i någon av Europeiska unionens medlemsstater.

13 §

Återkrav av ogrundad ersättning

Om ersättning har betalats utan grund, är renskötaren skyldig att betala de kostnader som detta orsakat LPA.

LPA kan helt eller delvis avstå från återkrav, om detta anses skäligt och betalningen

av den ogrundade ersättningen inte kan anses ha berott på renskötarens eller dennes företrädares svikliga förfarande. LPA kan också avstå från återkrav om det belopp som ska återkrävas är litet. Återkrav samt indrivning av ränta ska dock ske till fullt belopp, om återkravet beror på att den ersättning som betalats inte har motsvarat de regler för statligt stöd till jord- och skogsbruket som ligger till grund för godkännandet av avbytarsystemet och om Europeiska unionens lagstiftning kräver det. Beslut om återkrav ska fattas inom fem år från den dag den ogrundade ersättningen betalades, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Om en fordran som fastställts genom ett beslut om återkrav inte har betalats på förfalldagen, får en årlig dröjsmålsränta tas ut från förfalldagen med tillämpning av den räntesats som föreskrivs i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfalldagen får infalla tidigast två veckor efter den dag beslutet om återkrav meddelades.

Fordran som fastställts genom ett beslut om återkrav är jämte dröjsmålsräntor direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av fordran finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

14 §

Ändringssökande

Beslut som LPA meddelat med stöd av denna lag av får överklagas genom besvär hos Norra Finlands förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Besvärsskriften ska lämnas in till LPA inom besvärstiden.

LPA ska rätta sitt beslut om den till alla delar godkänner besvären. I övriga fall ska LPA utan dröjsmål och senast inom 30 dagar från besvärstidens utgång sända besvärsskriften, sitt utlåtande och handlingarna i ärendet till Norra Finlands förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen om denna beviljar besvärstillstånd.

15 §

Allmän ledning, styrning och övervakning samt verkställighet

Den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av verksamhet som avses i denna lag hör till social- och hälsovårdsministeriet. LPA svarar för verkställigheten av lagen.

16 §

Statens ersättning för kostnaderna för vikariehjälpen

LPA:s kostnader för betalning av ersättningar enligt 8 § ersätts med statens medel inom ramen för det anslag som anvisas i statsbudgeten. Ersättningen betalas årligen som förskott i två lika stora poster i januari och juli så att förskottet står till LPA:s förfogande den första bankdagen i månaden. Social- och hälsovårdsministeriet kan av särskilda skäl betala förskottet med avvikelse från vad som föreskrivs ovan, om LPA:s beredskap att betala de ersättningar som avses i denna lag annars äventyras.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer senast den 25 juni varje år det slutliga beloppet av statens ersättning för det föregående kalenderåret. LPA ska för detta ändamål lämna ministeriet en utredning över kostnaderna för det föregående året senast den 20 den månad som föregår fastställandet.

Om de förskott som under kalenderåret betalats till LPA i enlighet med 1 mom. överstiger det slutliga beloppet av statens ersättning, ska den överstigande delen användas för det följande årets kostnader.

17 §

Statens ersättning för förvaltningskostnader

LPA betalas en skälig ersättning av statens medel för de förvaltningskostnader som skötseln av uppgifterna enligt denna lag orsakat LPA.

På framställning av LPA beslutar social- och hälsovårdsministeriet om den i 1 mom. avsedda skäliga ersättningens belopp och betalar ersättningen till LPA i samband med

den ersättning som avses i 31 § i lagen om avbyttarservice för lantbruksföretagare (1231/1996).

18 §

Renskötares anmälningsskyldighet

En renskötare ska lämna LPA sådana uppgifter om sig själv, sina familjemedlemmar och sitt renskötselarbete som kan inverka på erhållandet av vikariehjälp eller ersättning enligt denna lag eller på ersättningsbeloppet.

19 §

Serviceproducentens anmälningsskyldighet

Serviceproducenten ska meddela LPA sådana uppgifter om vikariearbetet, vikarien och sin näringsverksamhet som kan inverka på erhållandet av ersättning för vikariehjälp eller på ersättningsbeloppet.

20 §

Sekretess och utlämnande av uppgifter

Utöver vad som i 24 § 1 mom. 20 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs är också sådana handlingar och uppgifter i dem sekretessbelagda som hänför sig till verkställigheten av denna lag och som gäller en renskötarens ekonomiska ställning.

Utöver det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har LPA rätt att, oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, till Skatteförvaltningen lämna ut uppgifter som LPA förfogar över och som behövs för beskattningen, som har samband med verkställigheten av denna lag och som gäller betalda ersättningar, mottagarna av ersättningarna och vikariehjälp samt kostnader som ersättningarna grundar sig på.

21 §

Rätt att få uppgifter

På LPA:s begäran är ett renbeteslag, en

renvärd, en renvärds ställföreträdare, skattemyndigheten, Befolkningsregistercentralen, Landsbygdsverket, magistraten, Pensions- skyddscentralen samt pensionsstiftelser och andra pensionsanstalter skyldiga att oberoende av sekretessbestämmelserna avgiftsfritt lämna ut uppgifter som de förfogar över och som gäller en renskötare eller serviceproducentens företagsverksamhet eller de pensioner som beviljats renskötaren samt andra uppgifter som är nödvändiga för att ett ärende som behandlas ska kunna avgöras, för att åtgärder i ärendet ska kunna genomföras eller för att uppgifter som lämnats till LPA för verkställigheten av denna lag ska kunna kontrolleras.

22 §

LPA:s rätt att använda uppgifter som erhållits i andra ärenden

LPA har rätt att i enskilda fall vid behandlingen av ett ärende enligt denna lag använda uppgifter som LPA fått för skötseln av sina övriga föreskrivna uppdrag, om det är uppenbart att dessa uppgifter påverkar beviljandet av vikariehjälp eller erhållandet av ersättning enligt denna lag, att uppgifterna enligt lag ska beaktas vid beslutsfattandet och att LPA också annars separat har rätt till dessa uppgifter. Den som ansöker om vikariehjälp och ersättning ska på förhand underrättas om att uppgifterna eventuellt kommer att användas.

23 §

Bevarande av handlingar

Handlingar som gäller beviljande av och ersättning för vikariehjälp enligt denna lag ska bevaras den tid som anges i gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn, om inte arkivverket har bestämt att handlingarna ska bevaras varaktigt.

24 §

Avbrytande av betalning av ersättning

Prövningen av förutsättningarna för erhållande av vikariehjälp och betalningen av ersättningar kan avbrytas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet, om det inte

finns medel för betalning av ersättningarna eller Europeiska unionens lagstiftning kräver detta.

Om ersättningarna för vikariehjälp som ordnats innan avbrottet börjar gälla inte kan betalas till fullt belopp på grund av brist på medel, kan de betalas det följande året av det anslag som anvisats för kostnaderna för vikariehjälp för renskötare i statsbudgeten för det året.

Helsingfors den 19 december 2014

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.

Trots vad som i 7 § bestäms om fastställandet av maximiantalet vikariehjälpstimmar, är maximiantalet vikariehjälpstimmar 150 timmar per renskötare år 2015.

Omsorgsminister *Susanna Huovinen*

**Lää'kk****puäz3hoi'ddjeei säjjsažvie'kkest**

Ee'ttik-kää'dd tu'mmstōōgg meälddsânji šiōtteet:

1 §

Lää'jj suävvtēmvu'vdd da Euroopp unioon lää'jjseättmōōžž lokku välldmōš

Puäz3hoi'ddjeei jiōc'cseez riäššmest säjjsažvie'kkest šōddām kuulid ko'rvvee valdia tääl-larvvlōōžžâst čuä'jtum mie'rtie'gg raa'jin nu'tt mä'htt tä'st lää'jjest šiōtteet.

Tän lää'jj tiu'ddepīijmōōžžâst jää'kketet lää'ssen snäätnai mäd- da meä'cctäällvuu'd da jännamvuu'di tuärjōsää'blki tuōttmest siskmarkknid ää'nteejen Euroopp unioon tuejju-muūžžâst tue'jjuum suäppmōōžž 107 da 108 aartiikla meälddsânji u'vddum komissio asetōōžž (EU) N:o 702/2014 (*mädttäällvuu'd joukkō'rstōkasetōs*).

2 §

Puäz3hoi'ddjeei

Tän lää'jj suävldet puäz3hoi'ddjeeja, keä'st liä vuämstumuužžâst uu'cēmōsân 50 puäz3hāiddlää'jj (848/1990) 5 §:st jurddum lääkkpuäz3jed ohttu le'be ooutsää'jest su'ne roodd vuōi'ggest vue'lab puōlvōōggâst äârri vuâlla 18-äkkain oummuin, kää'tt jäälast pōōššinalla suu täälâst. Lää'zzen, što puäz3hoi'ddjeei lij oōlgtem vä'ldded mädttäällnee'kk jeältōklää'jj (1280/2006) 10 §:st jurddum ääsktōōžž da su'st lij näkam ääsktōs le'be kiōtt' tōōllâm vue'lnn äârri oocmōš tōn vuäžžam diōtt.

Puōccui vuä'mstemvuōiggādvuōtt da mie'rr vuōđđä'vve säjjsažvie'kk ääi'jpoddân ää'nmemnalla äârri oōudbeä'ln nānum puäz3hāiddlää'jj 30 §:st jurddum puäz3logstō'kke. Puäz3logstōōgg nānumuužž mähja šōddām muttâz vääldeet lokku päi, jōs paalgāskāâ'dd halltōs lij oū'ddel säjjsažvie'kk sprāvdōōttmōšäi'jpoodd nānāäm muttâz.

3 §

Meä'rtelm

Tä'st lää'jjest oōlgtet:

- 1) *puäz3tuâjin* mädttäällnee'kk jeältōklää'jj mie'ldd valddum ääsktōs puäz3tuâjid;
- 2) *pie'rnee'kkīn* pie'llkuei'm da vuâlla 18-äksa oummu, kää'tt jäälast pōōššinalla pu-äz3hoi'ddjeei täälâst da lij puäz3hoi'ddjeeja le'be tän pie'llkueimma soogg vuōi'ggest vue'lab puōlvōōggâst;
- 3) *pie'llkuei'mīn* pie'llkuei'm da oummu, keäin puäz3hoi'ddjeei čōōđ ääi'j jäälast ohttsast täälâst vie'ncnallsee'mest äârmmōōžžâst.

RP 239/2014
ShUB 24/2014
RSv 185/2014

Komissio asetōs (EU) Nr 702/2014 (32014R0702); EUT nr L 193, 1.7.2014, s. 1-75, art. 23

4 §

Sâjjsažvie'kk' vuäžžmõõžž õõudldõõzz

Puäzžhoi'ddjeei vuäitt vuäžžad tä'st lää'jjest jurddum sâjjsažvie'kk', jõs sâjjsažvie'kk' tarbb šâdd puäzžhoi'ddjeei panntiõrvâsvuõd le'be paarcree'm tue'jjeem reäugää'ppte'mesvuõd diõtt. Reäugää'ppte'mesvuõtt čuä'jtet dâhttar, puõccihoi'ddjeei le'be tiõrvâsvuõdhoi'ddjeei tuõdštõõzzin te'l gu sâjjsažveä'kk'peeivi meär ka'Indaree'jjest šâ'dde jeänab gu čiččäm pei'vved.

Sâjjsažvie'kk' vuäžžam õõudldõõzz jiä tiitud, jõs puäzžhoi'ddjeei vuäzž sâjjsažvie'kk' sprauvdõõttmõšäi'jpoodd reäulgla jeältõklää'jj (395/2006) 3 §:st peäggum lää'jj le'be tõi viõ'kkepiijmõõžžäst u'vddum lää'jji meäldla põõššinalla miõdttum tiitud reäugää'ppte'mesvuõttjeältõõgg le'be tiitud reäugää'ppte'mesvuõttjeältõõgg šõrrsa tõrgsmõõstu-ärjõõzz.

5 §

Kuuli vuäddan äärrai tuei

Kuulid vuei'tet mä'hssed päi, jõs tõk liä šõddäm näkmi sâjjsažvie'kk' sprauvdõõttmõšäi'jpoodd taarblai puäzžtue'ji häiddmõõžžäst, koid puäzžhoi'ddjeei le'čči jidõč tue'jjääm jiiijäs, piärnee'kk' le'be paalgâskää'dd lokku, jõs ij le'čči leämmâž reäugää'ppte'm.

Kuulid jiä määus, jõs:

- 1) puäzžhoi'ddjeei piärnek' le'čči vuäittam tue'jjeed sâjjsa tue'jjeem tuei;
- 2) tuei diõtt liä miõdttum jee'res õmmla teäggtoõstuarjõõzz;
- 3) tuei kooll puäzžhoi'ddjeei tuäjid suu äären reäugvuõdäst le'be tuäjjanouddmõõsvuõdäst paalgâskâdda;
- 4) tuei kooll puäzžhoi'ddjeei häiddam na'ddjõs- le'be vaaldsemtuõjju le'be ko'rvveeja tuõjju; le'be
- 5) tuei šâdd nu'vddmest puäzžouddâž valmštumuužžäst, kää'tt ij leäkku ouddâž seillamvuõd määinest taarblâž.

6 §

Sâjjsaž

Kuulid vuei'tet mä'hssed päi, jõs puäzžhoi'ddjeei lij ha'ñkkääm sâjjsažvie'kk' oudd-pe'rrjumušregistreera meärkkuum kääzkkõõzzi puu't teeješt.

Kuulid jiä määus, jõs puäzžhoi'ddjeei le'be suu piärne'kkes lij vuõi'gğest le'be pannvuõigsân puu't tam kääzkkõõzzid le'be jõs sâjjsan lij tuäimjam puäzžhoi'ddjeei piärnek'.

7 §

Sâjjsažvie'kk' ka'Indarekksaž jäänmõõspeštõs

Ka'Indaree'jj poodd mä'hssmi sâjjsažvie'kk'ciässi jäänmõõsmie'rr õõut puäzžhoi'ddjeei mie'ldd nâneet sosiaala- da tiõrvâsvuõttministeria asetõõzzin õõu'dab ka'Indaree'jj loopp mõõ'neest. Jäänmõõsciäšsmie'rr nâneet vääldee'l lokku tõn ee'jj ää'nmemnalla äärrime'rreä'gğ. Sâjjsažvie'kk'ciässid vuäitt ää'nmed jäänmõõsân 90 peeiv ka'Indaree'jj poodd

8 §

Sâjjsažvie'kkest mä'hssem ko'rvvõs

Ko'rvvõs lij jäänmõsân 17 eeu'r čiässâst. Ko'rvvõõzz jiâ mäâus ärvvlââ'sspiid vuässvuõ'tte. Eu'rrmie'rr vuâppât piirie'jji oddee'jjmannu aalgâst tuejjla jeältõklää'jj 96 §:t 1 mom. jurddum pä'lkk'kearddõõzzin. Tãn lää'jjest peäggatum eu'rrmie'rr vasttad e 2015 pä'lkk'kearddõõzz tää'zz.

Jõs puäzhoi'ddjeei da kääzkkõõzzi puu't' teei suâppum tuâjjciâsshâ'dd lij uu'ccab gu 1 mom. jurddum ko'rvvõs, ko'rvvõssân mäâu'set Puäzhoi'ddjeei da kääzkkõõzzi puu't' teei suâppum hâ'dd. Hâ'dd vuäitt šõddâd tâ'lk ouddpe'rrjumušlää'jj (1118/1996) 25 §:t õõlgt'e'mest tuâjj-ko'rvvõõzzâst.

Ko'rvvõs mäâu'set kääzkkõõzz puu't' teeja.

9 §

Sâjjsažvie'kk ooccmõš

Puäzhoi'ddjeei õlgg piijjâd sâjjsažvie'kk ooccmõõzz kee'rjlanji Mäddtäällnee'kki jeältõkstroitlest (*Mela*) õu'ddel sâjjsažvie'kk kuulli tue'ji alttumuužž. Sâjjsažvie'kk õlgg ooccad jee'rab juõ'kk sâjjsažvie'kk taarb ää'ljeest le'be seâmma tarbbsa õhtuum sâjjsažvie'kk juätkk-nem čârnmõõžž mæn̄ṅa.

Jee'rab ooccmõõžž ij kuuitâg taarbâš tue'jjeed, jõs:

1) puäzhoi'ddjeei lij ju'n ää'jab tuâimtam Mäddtäällnee'kki jeältõkstroittla 4 §:t 1 mom. jurddum tuõdštõõzz, ko'st õlmmsa puätt suu reâugää'ppte'mesvuõdâs kõõčcmõõžžâst äârri sâjjsažvie'kk ää'ljeest; le'be

2) puäzhoi'ddjeei ij leäkku võl tuâimtam Mäddtäällnee'kki jeältõkstroittla õõu'dab sâjjsažvie'kk ooccmõ'sše õhtteei 10 §:t meâldla ko'rvvõsvuäžžeeem.

Ooccmõõžžâst da tøn mie'lddõõzzin õlgg pue'tted õlmmsa sâjjsažvie'kk miõttmõõžž diõtt taarbšem teâd.

10 §

Ko'rvvõõzz vuäžžeeem

Puäzhoi'ddjeei õlgg vuäžžeed ko'rvvõõzz Mäddtäällnee'kki jeältõkstroittlest (*Mela*) mäâimõsân sâjjsažvie'kk spravdõõttmõšäi'jpoodd pue'tti ka'ldarmäân-pâai mäâtttest. Ko'rvvõs vuei'tet miõttâd, hâ't-i tõt i'llak vuäžžuum mie'rräi'jest, jõs ko'rvvõõzz hiâlgumuš mæn̄ṅnumuužž diõtt le'čci meä'rtee'm.

Ooccmõõžžâst da tøn mie'lddõõzzin õlgg pue'tted õlmmsa:

1) sâjjsažvie'kkpeei'v čiässmeä'rineež;

2) kääzkkõõzzi puu't' teei;

3) sâjjsa nõmm da nâanumuš tõ'st, što 6 §:t meâldla kuuli ko'rvvõõzz õudldõõzz teâuddje;

4) sâjjsa hâiddam tuei;

5) sâjjsažvie'kk riâšsmõõžžâst suâppum tuâjjciâsshâ'dd; di

6)jee'res taarbšem teâd ko'rvvõõzz mä'hssem diõtt.

Ooccmõ'sše õlgg õhtteed kääzkkõõzz puu't' teei nâanumuš 2 mom. 1—5 päi'kin di kääzkkõõzzi puu't' teei i'lmmtõs tõ'st, što su'ne i'llak miõttum tuei diõtt jee'res õlmmla teägg-temtuârjjõõzz.

11 §

Ceälkalm

Puäzgháiddläá'jj19 §:st jurddum puäzjee'žzed le'be tän aareen cōggnam peäggum peett 2 mom. jurddum puäzjee'žzed säjjsa ölgg u'vded Mäddtäällnee'kki jeältökstroittla ceälklmes, ko'st oçndáatt taarbseejest veeidsōsvuōdāst suu a'rvvōdzes tō'st, teáuddje-a säjjsažvie'kk da kuuli ko'rvveem oudldōōzz. Puäzhoi'ddjeei ceälklmid oudd tōn paalgāskāā'dd puäzjee'žzed, koon vue'ssbie'll säjjsažvie'kk āānnam puäzhoi'ddjeei lij. Puäzhoi'ddjeei ölgg i'lmmed pu-äzjee'žžāā säjjsažvie'kk riāššmōōžžāst tā'lles säjjsažveä'kktaarb oçndōōdee'l.

Mäddtäällnee'kki jeältökstrooite'l vuäitt raukkād paalgāskāā'dd halltōōžžāst ceälkalm, jōs säjjsažveä'kkooçcmōš le'be kuuli ko'rvvōōzz kuōskki ooccmōš lij ristreeidast 1 mom. jurddum ceälklmin le'be tōt lij mudoi āā'sš se'lvtumuužž diōtt vāāznai.

12 §

Tu'mmstōktuājj da ko'rvvōōzz mähssmōš.

Tu'mmstōk vuei'tet u'vded automaattlāst teādiķiōtt'tōōllmōōžž le'be mudoi kuuitāg vuāssas teāddmetood āānee'l äiggavuāžžum ā'sške'rjen. Nāāi't vuāllake'rjētōs vuei'tet mie'rkkeed tu'mmstō'kke liādggan. Tu'mmstōk uu'det teāttān āā'sšvuāssze vaaldsemlāā'jj (434/2003) 59 §:st šioçteemñalla.

Mäddtäällnee'kki jeältökstrooite'l mähss ko'rvvōōzz kääžkōōžžzi puu't'teei i'lmmtummu Euroopp unioon vue'ssbie'llvaldiast säjjeejest baāņkāst āārrai baņkkti'le.

13 §

Taa'rbtee'm ko'rvvōōžžzi määustpe'rrjumuš

Jōs ko'rvvōōžž liā mahssum taa'rbte'me'ld, puäzhoi'ddjeei lij öōlgtem mähssed Mäddtääll-nee'kkijeältökstroittla tō'st šōddām kuulid.

Mäddtäällnee'kki jeältökstroitel vuäitt čāuddōōttād määustpe'rrjumuužžāst vuāssas le'be obbnēs, jōs tät kiiččet määžnan ij-ka taa'rbte'me'ld mahssum ko'rvvōōžž määusmōōžž leäkku kiōččum pue'ttem puäzhoi'ddjeei le'be suu voboršee'kk ploottas mōōnntōōllmōōžžāst. Mäddtäällnee'kki jeältökstroitel vuäitt čāuddōōttād määustpe'rrjumuužžāst še tā'l, ko määust pe'rrjem mie'rr lij öccnjaž. Määustpe'rrjumuš da koorgi pe'rrjumuš ölgg kuuitāg mähssed tiuddmeārrsān, jōs määustpe'rrjumuš šādđ tō'st, što mahssum ko'rvvōs ij leäkku teāuddam tōid mādđ-da meā'cctāällvuu'd valdiatuarjeemšeāttmōōžžid, kooi vuādald luōvāsvuōttssystem lij priimmum da jōs Euroopp unioon lāā'jjeāttmōš tän ouddlā'st. Tu'mmstōk määust-pe'rrjumuužžāst ölgg tue'jjeed viid ee'jj määttest taarbt'e'm korvvōōžž mähssmōōžžāst, jōs ij Euroopp unioon lāā'jjeāttmōōžžāst jee'res šōōdd.

Jōs määustpe'rrjumuštu'mmstōōgggin nāānuum vuāžžmōōžž ij leäkku mahssum mäh'ssempei'vven, vuei'tet pe'rrjed ekksa äjñnemkoorg mäh'ssempei'vest looggee'l korg-gläā'jj (633/1982) 4 §:t 1 mom. šioçttuum korggnorldōōgg meāldsānji. Mäh'ssempei'vv vuāžž lee'd eman kucei't neā'ttel kee'jjest määustpe'rrjumuužžtu'mmstōōgg u'vddmōōžžāst.

Määustpe'rrjumuužžtu'mmstōōgggin nāānuum vuāžžmōš äjñnemkoorgines lij vuōi'gğest āālgasmettumušānnsaž. Tōn pe'rrjumuužžāst šioçteet piidi da määusi tiu'ddepiijmōōžžāst u'vddum lāā'jjest (706/2007).

14 §

Mu'ttemoocmõš

Mäddtäällnee'kki jeältökstroitte'l tän lää'jj vuäivva u'vddem tu'mmstõ'kke vuäžž oocâd muttâz lääitee'l Tã'vv-Lää'ddjãnnam vaaldsemvuõigsa nu'tt mã'htt vaaldsem-lää'jjãã'nnemlää'jjest (586/1996) šitõteet. Lãittamkee'rjelm õlgg neãv'vad mu'ttemoocmõšãã'jest Mäddtäällnee'kki jeältökstroittla.

Mäddtäällnee'kki jeältökstroitte'l õlgg vuõigeed tu'mmstõõggges, jõs tõt preemm lãittmõõžž pukin vue'zzest. Jee'res šõddmõõžžãst Mäddtäällnee'kki jeältökstroitte'l õlgg tuãimted lãittamkee'rjelm, ceãlkalmes di äã'sšest nãrrjam ä'sškee'rj mãã'jee'kãni da mããimõõžžãst 30 peei'v mããttest lãittamãã'j puuttmõõžžãst Tã'vv-Lää'ddjãnnam vaaldsemvuõigsa.

Vaaldsemvuõigãz tu'mmstõõggãst vuãžž lãittad äã'lmõ'sse vaaldsemvuõigsa, jõs äã'lmõs vaaldsemvuõigãs miãtt lãittamlãã'v.

15 §

Takai jãã'dtem, vuã'pstõs da vuãppmõš di tiu'ddepiijmõš

Tã'st lää'jjest jurddum tuejjumuuzž takai jãã'dtem, vuã'pstõs da vuãppmõš kõ'lle sosiaala- da tiõrvãsvuõttministeeria. Tãn lää'jj tiu'ddepiijmõõžžãst vasttad Mäddtäällnee'kki jeältökstroite'l.

16 §

Valdia ko'rvvõs Sãjjsãzvie'kk kuulin

Valdia vããrin ko'rvveet Mäddtäällnee'kki jeältökstroittla 8 §:st jurddum ko'rvvõõzzi mã'hssmõõžžãst šõddãm kuul valdia tããllarvvlõõžžãst õuã'jtum mie'rtie'ggã raa'jin. Ko'rvvõs mããu'set piirtee'jji ouddmããusan kue'htten seãmma suurrãn meã'rren oddee'jj- da sui'nmannust nu'tt, što ouddmãhss lij Mäddtäällnee'kki jeältökstroitte'l äã'nneemnalla mããnpããi vuõssmõssãn bãnkkepei'vven. Sosiaala- da tiõrvãsvuõttministeria vuãitt jeã'rab vue'jjest mã'hssed ouddmããus ouddãst šitõttuum lää'jjest õo'rsteel, jõs Mäddtäällnee'kki jeältökstroitte'l vaalmãšvuõtt mã'hssed tã'st lää'jjest jurddum ko'rvvõõžž muõoi vaarrtõõyvõci.

Sosiaala- da tiõrvãsvuõttministeria nããnad mããimõõžžãst juõ'kk ee'jj kie'ssmãnnu 25 peei'v valdia ko'rvvõõžž looppã meã'r ouu'dãb ka'ndaree'jjest. Tãn diõtt Mäddtäällnee'kki jeältökstroitte'l õlgg tuãimted ministeeria õiõlgtõs ouu'dãb ee'jj kuulin mããimõõžžãst nããnumuuzž oulddeci mããnpããi 20 pei'vven.

Jõs Mäddtäällnee'kki jeältökstroittla 1 mom. meãldlanji ka'ndaree'jj poodd mahssum ouddmããus mã'ne pãi'l seãmma ee'jj valdia ko'rvvõõžž looppã meã'r, pãi'l pããccãm vue'ss vuãžžãt äã'nned pue'tti ee'jj kuulid.

17 §

Valdia ko'rvvõs vaaldsemkuulin

Valdia vããrin mããu'set Mäddtäällnee'kki jeältökstroittla mããžna ko'rvvõs tän lää'jj meãldã tuãji hãiddmõõžžin Mäddtäällnee'kki jeältökstroittla šõddãm vaaldsemkuulin.

Sosiaala- da tiõrvãsvuõttministeria mierrãd Mäddtäällnee'kki jeältökstroitte'l e'tkkõõžžãst 1 mom. jurddum mããžnai ko'rvvõõžž meã'r da mãhss korvvõõžž Mäddtäällnee'kki jeältökstroittla mãddtäällnee'kki luõvãsvuõttkããžkõslãã'jj (1231/1996) 31 §:st jurddum ko'rvvõõžž õhttvuõõãst.

18 §

Puäzžhoi'ddjeei i'Immtemõdõlgtumus

Puäzžhoi'ddjeei õlgg i'Immteed Mäddtäällnee'kki jeältõkstroittla jiiijäs, piärnee'kkeež da puäzžhaiddtue'jes kuõskki šõddmin, kook vuei'tte vaikkted tän lää'jj mealdla säjjsažvie'kk le'be ko'rvvõõzz vuäžžmõ'sše le'be mä'hssem ko'rvvõõzz meärra.

19 §

Kääzzkõõzzi puu't'teei i'Immtemõdõlgtumus

Kääzzkõõzzi puu't'teei õlgg i'Immteed Mäddtäällnee'kki jeältõkstroittla säjjsažveä'kk'tuei, säjjsa di jie'llemvue'kk'tue'jjumuužžes kuõskki teäđ, kook vuei'tte vaikkted säjjsažvie'kkest mä'hssem ko'rvvõõzz vuäžžmõ'sše le'be meärra.

20 §

Teädi ouddmõš da peittastânnmõš

Tõn lää'ssen, mäi'd ve'rõgõnee'kki tuäim õõlmäsvuõđäst u'vddum lää'jj (621/1999) 24 §:t 1 mom. 20 pääi'kest šiotteet, peittast õnnum liä še nõkam tän lää'jj tiu'ddepiijmõ'sše kuõskki ä'sškee'rj da tõid kuõskki teäđ, kook kue'skke puäzžhoi'ddjeei ekonoomla statuuz.

Mäddtäällnee'kki jeältõkstroittlest lij vuõiggädvuõtt tõn lää'ssen, mäi'd ve'rõgõnee'kki tuäimmjumuužž õõlmäsvuõđäst u'vddem lää'jjest šiotteet, peittastânnemšeätmõõžžä da jee'res teäđ vuäžžmõõžž kuõskki rää'jtõõžžä cõõggkani u'vdded Piidvaaldšem'ma piidtumuužž diõtt taarbla, tän lää'jj tiu'ddepiijmõõžž vuäđđõõvvi huäđast äärrai teäđ mähssmin ko'rvvõõzzin, ko'rvvõõzz da säjjsažvie'kk vuäžžjin da ko'rvvõõzz vuäđđan leämmaž kuulin.

21 §

Vuõiggädvuõtt teädi vuäžžmõ'sše

Paalgäskä'dd, puäzžee'žžed, puäzžee'žžed säjjsaž di piidve'rõgõnek, Narodregisterkõõskõs, Jännamvu'vddpravlee'nn'ja, maistraatt, Jeältõkstaankõõskõs, jeältõkfondd da jee'res jeältõlstrooi'tel liä õõlgtuem u'vdded Mäddtäällnee'kki jeältõkstroittla tõn raukkmõõžžäst mäaustaa da peittastânnemšeätmõõžžä cõõggkani huäđast äärrai teädid, kook kue'skke puäzžhoi'ddjeei le'be kääzzkõõzzi puu't'teei põõrgõstuejjumuužž le'be puäzžhoi'ddjeeja miõttum jeältõõggid, di jee'res teädid, kook liä viält'tee'm kiõtt'tõõllamnalla äärrai ää'sš rä'tkkumusšän le'be tõõžž õhtteeji tuäimi raajmõõššän le'be Mäddtäällnee'kki jeältõkstroittla tän lää'jj tiu'ddepiijmõõžž diõtt u'vddum teädi praavjumusšän.

22 §

Mäddtäällnee'kki jeältõkstroitte'l vuõiggädvuõtt ää'nned jee'res ää'sšin vuäžžum teädid

Mäddtäällnee'kki jeältõkstroittlest lij vuõiggädvuõtt o'dinakaišõõddmõõžžäst ää'nned tän lää'jj mealdla ää'sš kiõ'ttõõlleen jeärrsi tõõžž šiottuum tue'ji häiddmõõžž diõtt vuäžžum teädid, jõs õõndäätt, što täk teäđ vaikkte tän lää'jj mie'ldli'žze säjjsažvie'kk miõttmõ'sše le'be ko'rvvõõzz vuäžžam diõtt da teäđ a'lõgõe lää'jj mie'ldd vä'ldded lokku tu'mmjemtuajast da

Mäddtäällnee'kki jeältökstroittlest le'čči vuõiggâdvuõtt vuäžžad ták teäđ muđoi še jee'rab. Sâjjsažvie'kk da ko'rvvõõzz ooccja õlgg i'lmmed ouddkiõ'tte vuei'tlvast teäđi äänmõõžžâst.

23 §

Ä'sškee'rji ruõkkmõš

Tän lää'jj meäldla sâjjsažvie'kk miõttmõ'sše da ko'rvvumu'sše õhtteei ä'sškee'rj fe'rttje šeä'stted mäddtäällvuu'djoukkčo'rstõkasetõõžžâst šiõttuum ääi'j, jõs ij arkivstrooi'tel leäkku meärräm tõid põõššinalla seeiltumuššân.

24 §

Ko'rvvõõzzi mähssmõõžži årstâ'ttmõš

Sâjjsažvie'kk vuäžžam ouldõõzzi tu'tkkumuš da ko'rvvõõzzi mähssmõš vuei'tet årstâ'tted sosiaala- da tiõrvâsvuõttministeria asetõõžžin, jõs ko'rvvõõzzi mähssmõ'sše taarbšem väär jiä leäkku äänemnalla le'be Euroopp unioon lää'jšeâttmõš tän õõlgad.

Jõs õu'ddel årstâ'ttmõõžž viõ'kkepue'ttmõõžž riäšsmõõžžin sâjjsažvie'kkin jiä vuei't mä'hssed ko'rvvõõzzid tiuddmeärrsân vääri vää'n diõtt, tõid vuei'tet mä'hssed pue'tti ee'jj tõn ee'jj valdia täällarvvlõõžžâst puäzžhoi'ddjeei sâjjsažvie'kk kuulid u'vddummu mie'rttie'ggest.

25 §

Viõ'kkešõddmõš

Tät lää'kk šâdd viõ'kke 1 peei'v oddee'jjmannu 2015.

Tõn cõõggkani, mäi'd 7 §:st šiõtteet sâjjsažvie'kkciässi jäänmõsmeär nâanumuuzžžâst, sâjjsažvie'kkciässi jäänmõsmie'rr e 2015 lij 150 ciässâd õõut puäzžhoi'ddjeei mie'ldd.

He'Issnest 19 peei'v rosttovmannu 2014

Tää'ssvää'ld Preside'ntt

Sauli Niinistö

Vuäddkääzzkõsmini'stter Susanna Huovinen

Laahâ

puásuituállei sajasâšiššeest

Ovdâskode miärdâs miäldâsávt asáttuvvoo:

1 §

Laavâ heiviittemsyergi já Euroop union lahâasâtem vuotânväldim

Puásuituállee olssis ornim sajasâšiššeest šoddâm kuástádâsah sajanmáksojeh staatâ budjetist čujottum meriruudâ raajij siste nuuvt ko taan laavâst asáttuvvoo.

Taan laavâ oláštumist nuávdittuvvoo lasseen Euroop union tooimâst rahtum sopâmuš 107 já 108 artikkâl miäldâsávt adelum komissio asáttâs (EU) Nr 702/2014 (*eennâmtuáalusyergi juávkkuspiekâstâhasáttâs*) tiätu eennâm- já meccituáalusyergi já eennâmkuávlukuávlui toorjâhaamij paahudmist sismarkkânáid hiäivulâžžân.

2 §

Puásuituállee

Taat laahâ heiviittuvvoo puásuituállei, kote oomâst ucemustáá 50 puásuituálulaavâ (848/1990) 5 §:st uáivildum lohoppuásujid ohtuu teikâ oovtâst vuálá 18-ihásii ulmuin, kote lii suu suhâlâš njuolgist vuálâneijee puolvâst já kote áásá pisovávt suu tálutuálust. Lasseen váttoo, ete puásuituállee lii kenigâs väldid eennâmtuáluirâtteijee iäláttâhlaavâ (1280/2006) 10 §:st uáivildum táhádâs já sust lii taggaar táhádâs teikâ joodoost ucâmuš ton finniimân.

Poccui omâstemvuoigâdvuotâ já meeri vuáduduveh sajasâšišše ääigi kevttimnâál lejje magemustáá nanodum puásuituálulaavâ 30 §:st uáivildum puásuiluvâttâlmân. Puásuiluvâttâllâm nanodem maŋa tábâhtum nubástusah váldojeh vuotân tuše, jis palgâs stivrâ lii ovdil sajasâšišše toohâmääigi nanodâm nubástus.

3 §

Miäruštâlmeh

Taan laavâst uáivildeh:

1) *puásuituáluþargoïn* puásuituáluþargo, mii tähiduvvoo eennâmtuáluirâtteijee iäláttâhlaavâ miel;

2) *perruujesânáin* pelikyeimi já vuálá 18-ihásii ulmuu, kote iälá pisovávt puásuituállee tálutuálust já lii puásuituállee teikâ suu pelikyeimi suhâlâš njuolgist vuálâneijee puolvâst;

3) *pelikuoimijn* näimipaarâ pele já ulmuu, kiäin puásuituállee čoodâg iälá ohtsii tálutuálust näimilito sullâsii tiileest.

RP 239/2014
ShUB 24/2014
RSv 185/2014

Komissio asáttâs (EU) Nr 702/2014 (32014R0702); EUT nr L 193, 1.7.2014, s. 1-75, art. 23

4 §

Sajasâšise finnim iävtuh

Puásuituállee puáhtá finnid taan laavâst uáivildum sajasâšise, jis sajasâšise tárbu šadda puásuituállee puácuvuodâ teikâ täpitorne tovâtem pargonavcâtemvuodâst. Pargonavcâtemvuodâ kalga čäittid tuáhtár, pyecceetipšoo teikâ tiervâsvuodâtipšoo tuodâštussáin tain oosijn ko sajasâšisepeeivij meeri kalenderivveest lii eenâb ko čiččâm peivid.

Sajasâšise finnim iävtuh iä tievâ, jis puásuituállee finnee sajasâšise toohâmääigi pargee iälättâhlaavâ (395/2006) 3 §:st mainâšum laavâ teikâ tai olâšutmist adelum laavâi miäldásii tuáistáázân mieđettum oles pargottesvuotâiälättuv teikâ oles pargottesvuotâiälättuv stuárusii vajoidittemtorjuu.

5 §

Pargoh, moh láá sajanmáávsu vuáđđusin

Kuástádásâid puáhtá sajanmäksid tuše, jis toh láá šoddâm tagarij sajasâšise toohâmääigi velttidmettum puásuituálupargoi hoittáámist, maid puásuituállee ličij jieš porgâm suu jieijäs, perruujesânis teikâ palgâs lohon, jis ij ličij lamaš pargonavcâtem.

Kuástádásah iä sajanmaksuu, jis:

- 1) puásuituállee perruujesâni ličij puáhtám porgâđ sajasii porgâm pargo;
- 2) pargo várás lii mieđettum eres almolâš ruttâdemtoorjâ;
- 3) pargo kulá puásuituállee pargoid ko sun lii pargokoskâvuodâst teikâ tooimânkoččomkoskâvuodâst palgâsân;
- 4) pargo kulá puásuituállee hoittám luáttámuš- teikâ haldâttâhpaargon teikâ västideijee pargon; teikâ
- 5) pargo šadda taggaar puásuipyevtittâs jááludmist, mii ij lah pyevtittâs siäilumvuodâ tááhust velttidmettum.

6 §

Sajasâš

Kuástádásâid puáhtá sajanmäksid tuše, jis puásuituállee lii haahâm sajasâšise munepeerrâm-registerân merkkejum palvâlusâi pyevtitteijest.

Kuástádásah iä sajanmaksuu, jis puásuituállee teikâ suu perruujesâni lii njuolgist teikâ koskálávt pyevtittâm palvâlusâid teikâ jis sajasâžžân lii toimâm puásuituállee perruujesâni.

7 §

Sajasâšise ihásâš enâmuspištem

Sajasâšišetiijmij enâmusmeeri, mii sajanmáksoo kalenderive ääigi puásuituállee kuáttá, nanoduvvoo sosiaal- já tiervâsvuodâministeriö asattâssáin ovdebáá kalenderive loopâ räi. Enâmustijmeeri nanoduvvoo nuuvt, ete väldih vuotân jieškote-uv ive kevtimnâál leijee meriruodâ. Sajasâšišetiijmijd uázžu kevtid enâmustáá 90 peivid kalenderive ääigi.

8 §

Sajanmáksu, mii máksoo sajasâšiššeeest

Sajanmáksu lii enâmustáá 17 eurod tiijmeest. Sajanmáksu ij maksuu áárvulaseviáru uásán. Euromeeri tárhistuvvoo ihásávt uddáivemáánu aalgást pargee iäláttáhlaavâ 96 § 1 momentist uáivildum pälkkikiárdoin. Taan laavâst mainâšum euromeeri västid ive 2015 pälkkikiárdoo tääsi.

Jis puásuituállee já palvâlusâi pyevtitteijee sooppâm tijmehadde lii ucceeb ko 1 momentist uáivildum sajanmáksu, te sajanmáksun máksoo puásuituállee já palvâlusâi pyevtitteijee sooppâm hadde. Hadde puáhtá šoddâđ tuše muneperrâmlaavâ (1118/1996) 25 § uáivildem pargosajanmáávsust.

Sajanmáksu máksoo palvâlusâi pyevtitteijei.

9 §

Sajasâšiše uuccâm

Puásuituállee kalga uuccâđ sajasâšiše kirjálávt Eennâmtuáluirâtteijei iäláttáhlájádásast (Mela) ovdil ko sajasâšišán kullee pargoh algâttuvvojeh. Sajasâšiše kalga uuccâđ sierâ talle, ko jyehi sajasâšiše tárbu álgá teikâ ko siämmâá táárbun lohtâseijee sajasâšiše juátkoo koskálduttem maŋa.

Sierâ ucâmuš ij kuittâg taarbâš toohâđ, jis:

1) puásuituállee lii jo ovdil toimâttâm Melan 4 § 1 momentist uáivildum tuodâstus, mii čáittá suu pargonavcâtemvuodâ ko koččâmušast leijee sajasâšiše álgá; teikâ

2) puásuituállee ij lah vala toimâttâm Melan ovdebáá sajasâšišeucâmušân lohtâseijee 10 § miáldásii sajanmáksu-ucâmuš.

Ucâmušast já ton lahtosijn kalgeh čielgâđ tárbuliuh tiáduh sajasâšiše miedeetmân.

10 §

Sajanmáávsu uuccâm

Puásuituállee kalga uuccâđ sajanmáávsu Melast majemustáá sajasâšiše toohâmääigi čuávvo kalendermánuppaje ääigi. Sajanmáksu puáhtá miedettuđ, veikâ tot ij lah uuccum meriääigi siste, jis sajanmáávsu piettálem maŋanem tiet ličij kuáhtuttem.

Ucâmušast já ton lahtosijn kalgeh čielgâđ:

1) sajasâšišepeevih tijmemerijguin;

2) palvâlusâi pyevtitteijee;

3) sajasii nommâ já nanodâs tast, ete 6 § miáldásiih kuástádásâi sajanmáksim iávtuh tiávdojeh;

4) sajasii hoittâm pargoh;

5) sajasâšiše orniimist sooppum tijmehadde; sehe

6) eres tárbuliuh tiáduh sajanmáávsu máksimân.

Ucâmušân kalga lahteđ palvâlusâi pyevtitteijee nanodâs 2 moomeent 1—5 soojijn sehe palvâlusâi pyevtitteijee almottâs tast, ete sunjin ij lah miedettum pargo várás eres almolâš ruttádemtoorjá.

11 §

Ciälkkámušah

Puásuituálulaavâ 19 §:st uáivildum puásui-iššeed teikâ jis sun lii iästulâš te mainâšum ceehi 2 momentist uáivildum puásui-iššeed sajasâš kalga adeliđ Melan ciälkkámušis, mast čiälgá tuárvi vijdáht suu arvâlus tast, ete tiävdojeh-uv sajasâšiše já kuástádâsâi sajanmáávsu iávtuh. Ciälkkámušâid addel ton palgâs puásui-iššeed, mon uásâlâš sajasâšiše kiávtám puásuituállee lii. Puásuituállee kalga almottiđ puásui-išedân sajasâšiše orniimist tállân ko sajasâšišetárbu itá.

Mela puáhtá pivdeđ palgâs stiivrâst ciälkkámuš, jis sajasâšišeucámuš teikâ kuástádâsâi sajanmáksun kyeskee ucámuš lii ruossálvát 1 momentist uáivildum ciälkkámuššáin teikâ jis tot lii mudoi ääši selvâtem tiet tárbulâš.

12 §

Miärádâs toohâm já sajanmáávsu máksim

Miärádâs puáhtá adeliđ automaatlii tiäđui kiedâvušmist teikâ mudoi aainâs uásilávt teddi-lemvuáháduv kevttimáin finnejum äššikirjen. Talle vuáláčalluu puáhtá merkkiđ miärádâsân maasínlávt. Miärádâs adeluvvoo tiättun ääšiomáhâžân haldáttáhlaavâ (434/2003) 59 §:st asâttum vuovijn.

Mela máksá sajanmáávsu palvâlusâi pyevtitteijee almottem tilin, mii lii paanjkist Euroop union jeessânstaatâst.

13 §

Vuáđuttem sajanmáávsu maasâdpeerrâm

Jis sajanmáksu lii maksum vuáđuttemeht, puásuituállee lii kenigâs máksiđ Melan tast šoddâm kuástádâsâid.

Mela puáhtá luoppâđ maasâdperâmist uásilávt teikâ ollásávt, jis tot kiäččoo hiäivulâžžân iä-ge lah keččâm, ete vuáđuttemeht maksum sajanmáávsu máksim lii šoddâm puásuituállee teikâ suu ovdâsteijee epirehálâš lattiimist. Mela puáhtá luoppâđ maasâdperâmist meid talle, ko meeri, mii maasâdpiârroo, lii ucce. Maasâdpeerrâm já riäntui peerrâm kalga kuittâg olášuttiđ olesmiärásâžžân, jis maasâdpeerrâm šadda tast, ete maksum sajanmáksu ij lah tiävdám taid eennâm- já meccituálusyergi staatâtoorjânjuolgâdusâid, moi vuáđuld luámuttemvuáhádâh lii tuhhiittum já jis Euroop union lahâasâtem tom váátá. Miärádâs maasâdperâmist kalga toohâđ viidâ ive siste vuáđuttem sajanmáávsu máksimist, jis Euroop union lahâasâtmist ij eres čuávu.

Jis maasâdpeerrâmmiärádâssáin nanodum ruttâuážžum ij lah tohhum máksupeeivi, uázžu peerrâđ ihásii mañanemriäntu máksupeeivi rääjist riänttulaavâ (633/1982) 4 § 1 momentist asâttum riänttuvuáđu miäldásávt. Máksupeeivi uázžu leđe tolemustáá kyevti oho keččin maasâdpeerrâmmiärádâs addelmist.

Maasâdpeerrâmmiärádâssáin nanodum ruttâuážžum mañanemriäntuiguin lii njuolgist pággupeerrâmtohálâš. Ton perâmist asâttuvvoo viäruí já máávsui olášutmist adelum laavâst (706/2007).

14 §

Nubástusuuccám

Mela taan laavâ vuáduid adelem miärdásân uázžu uuccâđ nubástus väidimáin Tave-Suomâ haldáttáhriähtán nuuvt ko haldáttáhlaavákevttimlaavâst (586/1996) asáttelh. Väidimčáallus kalga toimáttid nubástusuuccámääigi siste Melan.

Mela kalga njuolgid miärdásis, jis tot tuhhit väidim puoh oosijn. Mudoi Mela kalga toimáttid väidimčáallus, ciäkkámušis sehe ääsist čoggášum äššikiirjijđ ájättálhánnáá já majemustáá 30 peeivi keččin väidimääigi nuhámist Tave-Suomâ haldáttáhriähtán.

Haldáttáhrievti miärdásâst uázžu väididđ alemus haldáttáhriähtán, jis alemus haldáttáhriehhti miedeet väidimlove.

15 §

Almos jodettem, stivrim já kocceem sehe olášuttem

Taan laavâst uáivildum toimâ almos jodettem, stivrim já kocceem kuleh sosiaal- já tierväsvuođáministeriön. Taan laavâ olášutmist västid Mela.

16 §

Staatâ sajanmáksu sajasâšiše kuástádásâin

Staatâ vaarijn sajanmáksojeh Melan 8 §:st uáivildum sajanmáávsui máksimist šoddám kuástádásah staatâ budjetist čujottum meriruudâ raajij siste. Sajanmáksu máksuo ihásávt muuneeld kyehtin siämmáá stuorrâ uáassin uđđáive- já syeinimáánust nuuvt, ete mune lii Mela kevttimnáál mánuppaje vuossámuu pankkipeeivi. Sosiaal- já tierväsvuođáministeriö puáhtá eromâš suujâ tiet máksidđ mune spiekástmáin tast, mii lii ovdiibeln asáttum, jis Mela kiärgusvuotâ máksidđ taan laavâst uáivildum sajanmáávsuid mudoi hiájusmuvá.

Sosiaal- já tierväsvuođáministeriö naanood majemustáá jieškote-uv ive kesimáánu 25 peeivi staatâ sajanmáávsu lopálie mere ovdebáá kalenderivveest. Tađe várás Mela kalga toimáttid ministeriön čielgiittä ovdebáá ive kuástádásâin majemustáá nanodem ovdebáá mánuppaje 20 peeivi.

Jis Melan 1 moomeent miäldásávt kalenderive ääigi maksum muneh maneh paijeel siämmáá ive staatâ sajanmáávsu lopálie meereest, paijeel moonnám uási uázžu kevttidđ čuávuváá ive kuástádássáid.

17 §

Staatâ sajanmáksu haldáttáhkuástádásâin

Staatâ vaarijn máksih Melan kuáhtulii sajanmáávsu taan laavâ miäldásij pargoi hoittäámist Melan šaddee haldáttáhkuástádásâin.

Sosiaal- já tierväsvuođáministeriö meerrid Mela oovdánpyehtimist 1 momentist uáivildum kuáhtulii sajanmáávsu mere já máksá sajanmáávsu Melan eennámтуáluiráttejei luámuttempalválušlaavâ (1231/1996) 31 §:st uáivildum sajanmáávsu ohtávuodást.

18 §

Puásuituállee almottemkenigâsvuotâ

Puásuituállee kalga almottiđ Melan sunjin olssis, perruujesânijdis já puásuituálapargosis kyeskee aášijn, moh pyehtih vaikuttiđ taan laavâ miäldásii sajasâšiše teikâ sajanmáavsu finniimân teikâ mäksimnâál leijee sajanmáavsu miärân.

19 §

Palvâlusâi pyevtitteijee almottemkenigâsvuotâ

Palvâlusâi pyevtitteijee kalga almottiđ Melan sajasâšišepaargon, sajasâžân sehe iälättâstoimâsis kyeskee tiäduid, moh pyehtih vaikuttiđ sajanmáavsu finniimân teikâ miärân, mii máksoo sajasâšišseest.

20 §

Tiäđui luovâtem já syeligâsâstoollâm

Ton lasseen, maid virgeomâháá tooimâ almolâšvuodâst adelum laavâ (621/1999) 24 § 1 moomeent 20 saajeest asâtteh, syeligâsâstoollâmnnâál láá meid tagareh taan laavâ olâšutmân lohtâseijee äššikirjeh já tiäduh, maid toh aneh sistees, moh kyeskih puásuituállee ekonomâlii sajattâhân.

Melast lii vuoigâdvuotâ ton lasseen, maid virgeomâháá tooimâ almolâšvuodâst adelum laavâst asâtteh, syeligâsâstoollâmnuolgâdusâi já eres tiäđu finniimân kyeskee rajiittâsâi estihännâá adelid Viäruhaldâttâhân viäruttem väräs tärbulijđ, taan laavâ olâšutmân vuáduduvvee ton haaldust leijee tiäduid ton mäksim sajanmáavsuin, sajanmáavsu já sajasâšiše uázžoin já sajanmáavsu vuáđđusin leijee kuástâdâsâin.

21 §

Vuoigâdvuotâ tiäđui finniimân

Paalgâs, puásui-iššeed, puásui-iššeed sajasâš sehe viäruvirgeomâháš, Aalmugregisterkuávdâš, Eennâmkuávluvirgâdâh, maistraat, Iälättâhtorvokuávdâš, iälättâhvuáduđâs já eres iälättâhlâjâdâs láá kenigâsah adelid Melan ton pivdemist nuuvtâ já syeligâsâstoollâmnuolgâdusâi estihännâá toi haaldust leijee tiäduid, moh kyeskih puásuituállee teikâ palvâlusâi pyevtitteijee irättâstooimân teikâ puásuituállei miedettum iälâttuvváid, sehe eres tiäduid, moh láá velttidmettum kiedâvuššâmnâál leijee ääši čuávdimân teikâ toos lohtâseijee tooimâi olâšutmân teikâ Melan taan laavâ olâšuttem väräs adelum tiäđui täärhistmân.

22 §

Mela vuoigâdvuotâ kevttiđ eres aášijn finnejum tiäduid

Melast lii vuoigâdvuotâ ovtâskâs tábâhtusâst, ko kiedâvuš taan laavâ miäldásii ääši, kevttiđ tiäduid, maid lii finnim eres toos asâttum pargoi hoittâm väräs, jis lii čielgâs, ete taah tiäduh vaikutteh taan laavâ miäldásii sajasâšiše miedettmân teikâ sajanmáavsu finniimân já tiäduid kalga laavâ mielđ väldid vuotân miärâdâstohâmist já Melast ličij vuoigâdvuotâ finnid taid tiäduid mudoi-uv sierâ. Sajasâšiše já sajanmáavsu occei kalga almottiđ muuneeld tiäđui máhđulii kiävtust.

23 §

Äššikiirjij siäiluttem

Taan laavâ miäldásii sajasâšiše mieddeetmân já sajanmäksimân lohtaseijee äššikiirjijid kalga siäiluttiid eennâmtuáalusyergi juávkkuspiekâstâhasättäsâst asâttum ääigi, jis arkkâdâhljádâs ij lah meridâm siäiluttiid taid pisovávt.

24 §

Sajanmäávsui mäksim koskâldittem

Sajasâšiše finnim iävtui tutkâm já sajanmäávsui mäksim puáhtá koskâldittid sosiaal- já tiervâsvuodâministeriö asâttâssáin, jis sajanmäávsui mäksimân tárbuliih väärih iä lah kevttimnáál teikâ Euroop union lahâasâtem tom vääta.

Jis sajasâšiisijn, moh láá uárnejum ovdil koskâldittem vuáimánšoddâm, ij pyevti mäksid sajanmäávsuid olesmiärasâžžân vaarij vänuvuodâ tiet, taid puáhtá mäksid čuávuváa ive ton ive staatâ budjetist puásituállei sajasâšiše kuástádâssáid čujottum meriruudâst.

25 §

Vuáimánšoddâm

Taat laahâ šadda vuáimán 1 peeivi uddâivemáánu 2015.

Ton estihánnáa, maid 7 §:st asâtteh sajasâšišetijmij enâmusmere naanoodmist, sajasâšišetijmij enâmusmeeri ive 2015 lii 150 tijmed puásituállee kuáttá.

Helsingist 19 peeivi juovlámáánu 2014

Täsivääldi President

Sauli Niinistö

Vuáđupalválemminister Susanna Huovinen

Láhka

boazodoalliid sadjásašveahkis

Riikkabeivviid mearrádusa mielde ásahuvvo:

1 §

Lága heivehansuorgi ja Eurohpá uniovnna láhkaásaheami vuhtii váldin

Boazodoalliid alceseaset ordnen sadjásašveahkis šaddan goluin buhttejuvvo stáhta bušeaht-taárvalusas čujuhuvvon mearreruđa rájain nu dego dán lágas ásahuvvo.

Dán lága ollašuidettiin čuovvut lassin dihto eana- ja vuovdedoallosuorggi ja eananguovl-luid doarjjahámiid gávnaheami sismárkaniidda heivvolažžan Eurohpá uniovnnas dahkkon soahpamuša 107 ja 108 artihkkaliid mielde addojuvvon kommišuvnna ásahusa (EU) N:r 702/2014 (*eanandoallosuorggi joavkospiehkastatásahus*).

2 §

Boazodoalli

Dán lága heivehit boazodoallái, guhte oamasta unnimustá 50 boazodoallolága (848/1990) 5 §:s oaivvilduvvon lohkuohcco okto dahje ovttas sutnje fulkkiin njieddji buolvva vuollel 18-jahkásaš olbmuin, guhte ássá fásta su dálldoalus. Lassin gáibiduvvo, ahte boazodoalli lea geatnegahtton váldit eanadoallofitnodatdoalli ealáhatlága (1280/2006) 10 §:s oaivvilduvvon dáhkádusa ja sus lea dakkár dáhkádus dahje ohcamuš siste dan oažžumii.

Bohccuid oamastanvuogitvuoda ja meari vuodđun leat sadjásašveahki áigge geavaheamis lean mañimus nannejuvvon boazodoallolága 30 §:s oaivvilduvvon boazologahallan. Boazologahallama mañná dáhpáhuvvan nuppástusat váldojuvvojit vuhtii dušše, jus bálgosa stivra lea ovdal sadjásašveahki áiggi nannen nuppástusa.

3 §

Meroštallamat

Dán lágas oaivvildit:

1) *boazodoallobargguin* eanandoallofitnodatdoalli ealáhatlága mielde dáhkádusvuollásaš boazodoallobarggu;

2) *bearašlahtuin* beallelačča ja vuollel 18-jahkásaš olbmo, guhte eallá fásta boazodoalli dálldoalus ja lea boazodoalli dahje su beallelačča fuolki njuolga njieddji buolvvas;

3) *beallelaččain* náittosguoimmi ja olbmo, geainna boazodoalli bastevaččat eallá oktasaš dálldoalus náittoslihtulágan dilis.

HE 239/2014
StVM 24/2014
EV 185/2014

Kommišuvnna ásahus (EU) N:o 702/2014 (32014R0702); EUVL N:o L 193, 1.7.2014, s. 1-75, art. 23

4 §

Sadjásašveahki oažžuma gáibádusat

Boazodoalli sáhtta oažžut dán lágas oaiuvilduvvon sadjásašveahki, jos sadjásašveahki dárbbu sivvan lea buohcuvuođas dahje dáhpedorpmis boahtán bargonávccahisvuohta. Bargonávccahisvuođa galgá čujuhit doaktára, buohccedivššára dahje dearvvašvuođadivššára duodaštusain dan dáhpuhusas go sadjásašveahki mearri kaleanddarjagis manná badjel čieža beaivvi.

Sadjásašveahki oažžuma gáibádusat eai dieva, jus boazodoalli oažžu sadjásašveahki čadahanáigge bargi ealáhatlágas (395/2006) 3 §:s máinnašuvvon lágas dahje daid fápmuibidjamis addojuvvon lágain oaiuvilduvvon doisttázii mieđihuvvon dievas bargonávccahisvuođaealáhaga dahje bargonávccahisvuođaealáhaga sturrosaš veajuiduhtindoarjaga.

5 §

Barggut, mat lea buhtadusa vuodđun.

Buhtadusaid sáhtta buhttet dušše, jus dat lea šaddan dakkár sadjásašveahki čadahanáigge vealtameahttun boazodoallobargguid dikšumis, maid boazodoalli livčče ieš dahkan iežas, bearašlahtu dahje bálgosa lohkui, jus ii livččii lean bargonávccaheapme.

Golut eai buhttejuvvo, jus:

- 1) boazodoalli bearašlahttu livččii sáhtán dahkat sadjásačča dahkan barggu;
- 2) barggu dihtii lea mieđihuvvon eará almmolaš ruhtadandoarjaga;
- 3) bargu gullá boazodoalli doaimmaide go son lea leamašan bargogaskavuodas dahje doaimmagohččungaskavuodas bálgosii;
- 4) bargu gullá boazodoalli dikšon luohttámuš- dahje hálddahusdoibmii dahje sullasaš doibmii dahje
- 5) bargu šaddá dakkár boazobuktaga nállašuhhtimis, mii ii leat buktaga seailuma dáfus vealtameahttun.

6 §

Sadjásaš

Goluid sáhtta buhttet dušše, jus boazodoalli lea skáhpon sadjásašveahki ovdabearranregistarii merkejuvvon bálvalusaid buvttadeaddjis.

Golut eai buhttejuvvo, jus boazodoalli dahje su bearašlahttu lea njuolga dahje eahpenjuolga buvttadan bálvalusaid dahje jus sadjásažan lea doaibman boazodoalli bearašlahttu.

7 §

Sadjásašveahki jahkásaš alimusmearri

Kaleandarjagi áigge buhttejuvvon sadjásašveahkkediimmuid eanemus mearri boazodoalli bokte nannejuvvon sosiála- ja dearvvašvuođaministeriija ásašusain ovddit kaleandarjagi loahpa rádjai. Sadjásašveahkkediimmuid oažžu eanemustá 90 beaivve kaleandarjagi áigge.

8 §

Sadjásašveahkis máksojuvvon buhtadus

Buhtadus máksojuvvo 17 euro diimmus. Buhtadus ii máksojuvvo árvolassevearu ossodahkii. Euromearri dárkkistuvvo jahkásaččat ođđajagimánu álggus bargi ealáhatlága 96 §:a 1 momeanttas oaivvilduvvon bálkágoriin. Dán lágas máinnašuvvon euromearri dávista jagi 2015 bálkágori dásis.

Jus boazodoalli ja bálvalusaid buvttadeaddji soahpan diibmohaddi lea unnit go 1 momeanttas oaivvilduvvon buhtadus, buhtadussan máksojuvvon boazodoalli ja bálvalusaid buvttadeaddi soahpan haddi. Haddi sáhtta hápmašuvvá dušše ovdabearranlága (1118/1996) 25 §:a oaivvildan bargobuhtadusas.

Buhtadus máksojuvvo bálvalusa buvttadeaddjai.

9 §

Sadjásašveahki ohcan

Boazodoalli galgá ohcat sadjásašveahki girjjálaččat. Eanandoallofitnodatdoalliid ealáhatlágádusa (Mela) ovdal sadjásašveahkkái gullevaš bargguid álggaheami. Sadjásašveahki galgá ohcat sierra juohke sadjásašveahki dárbbu rájes dahje seammá dárbbui gullevaš sadjásašveahki joatkašuvadetiin gaskkalduvvama maŋŋá.

Sierra ohcamuša ii goittotge dárbbáš dahkat, jos:

1) boazodoalli lea jo árabut doaimmahan Melai 4 §:a 1 momeanttas oaivvilduvvon duodaštusa, jus boahdá ovdan su bargonávccahisvuohta dán gažaldatvuloš sadjásašveahki álggedettiin; dahje

2) boazodoalli ii leat vel doaimmahan Melai ovddit sadjásašveahkkái gullevaš 10 §:s oaivvilduvvon buhtadusohcamuša.

Ohcamušas ja dan mildosiin galgá oidnot sadjásašveahki miediheami dárbbášlaš dieđuid.

10 §

Buhtadusa ohcan

Boazodoalli galgá ohcat buhtadusa Melas maŋimustá sadjásašveahki čadahanáiggi čuovvovaš kaleanddarjagi áigge. Buhtadusa sáhtta miedihit, vaikke dat ii leat ohccojuvvon mearreáiggis, jus buhtadusa biehttaleapmi maŋŋoneami dihtii livččii govttolaš.

Ohcamuša dan mildosiin galgá oidnot:

1) sadjásašveahkkebeaivvit oktan diibmomeriiguin;

2) bálvalusa buvttadeaddji;

3) sadjásačča namma ja duodaštusa das, ahte 6 §:a čuovvu goasttádusaid buhttema gáibádusaid eavttut divvet;

4) sadjásačča dikšon doaimmat;

5) sadjásašveahki ordnemis sohppojuvvon diibmohaddi; ja

6) eará buhtadusa máksimii dárbbášlaš dieđut.

Ohcamušii galgá laktit bálvalusaid buvttadeaddji nannema 2 momeantta 1—5 čuoggáin ja bálvalusa buvttadeaddji almmuhus das, ahte sutnje ii leat miediuvvon barggu várás eará almmolaš doarjaga.

11 §

Cealkámušat

Boazodoallolága 19 §:s oaivvilduvvon boazoisida dahje dalle go son lea easttalaš máinašuvvon paragrafa 2 momeanttas oaivvilduvvon boazoisida sadjásaš galgá addit Mela cealkámuša, mas boahtá ovdan dárbbášlaš viidodagas su árvvoštallama das, ahte divvetgo sadjásašveahki ja goluid buhttema gáibádusat. Cealkámušaid addá dan bálgosa boazoisida, man osolaš sadjásašveahki geavahan boazodoalli lea. Boazodoalli galgá almmuhit boazoisidii sadjásašveahki ordnemis seammás sadjásašveahkkedárbbu ihtima maŋŋá.

Mela sáhtá bivdit bálgosa stivrras cealkámuša, mas sadjásašveahkkeohcamuš dahje goasttádusaid buhttenohcamuš lea ruossalasvuodas 1 momeanttas oaivvilduvvon cealkámušain dahje jus dat lea muđuid ášši čielggadeapmin dárbbášlaš.

12 §

Mearrádusa dahkan ja buhtadusa máksin

Mearrádusa sáhtá addit automáhtalaččat diehtogiedahallamis dahje muđuid prentenvugiin ollašuttton áššegirjiin. Dalle vuolláičállosa sáhtá merket mearrádussii elektrovnnalaččat. Mearrádus addojuvvo diehtun áššáiosolažžii hálddahuslága (434/2003) 59 §:s ásahuvvon vuogiin.

Mela máksá buhtadusa bálvalusa buvttadeaddji almmuhan bänkku kontui, mii lea Eurohpá uniovnna lahttoriikkas.

13 §

Almmá ákkaid máksojuvvon buhtadusa ruovttoluottabearran

Jus buhtadus lea máksojuvvon almmá ákkaid, boazodoalli lea geatnegahtton máksit Melai das šaddan goluid.

Mela sáhtá luohpat ruovttoluottabearramis belohakkii dahje oalát, jus dát gehččojuvvo govtolažžan iige almmá ákkaid máksojuvvon buhtadusa máksima sáhte oaidnit šaddan boazodoalli dahje su ovddasteaddji eahperehálaš meannudeamis. Mela sáhtá luohpat ruovttoluottabearramis maiddá dalle, go mearri, mii berrojuvvo ruovttoluotta, lea smávis. Ruovttoluottabearrama ja reanttuid bearrama galgá goittotge čadahit ollislažžan, jus ruovttoluottabearrama sivvan, ahte mávssu buhtadus ii leat deavdán daid eana- ja meahccedoallolága stáhtadoarjjanjuolggadusaid, maid vuodul luopmovuogádat lea dohkkehuvvon ja jus Eurohpá uniovnna láhkaasaheapmi dán gáibida.

Jus ruovttoluottabearranmearrádusain nannejuvvon vealgi ii leat máksojuvvon earrebeaivvi, das sáhtá bearrat jahkásaš maŋŋonanreanttu earrebeaivvi rájes reantolága (633/1982) 4 §:a 1 momeanttas ásahuvvon reantodási mielde. Earrebeaivvi sáhtá leat áramustá guovtti vahku geažes ruovttoluottabearranmearrádusa addimis.

Ruovttoluottabearranmearrádusain nannejuvvon vealgi oktan maŋŋonanreanttuin lea njuolga baggobearrama vuollásaš. Dan bearramis ásahuvvo vearuid ja mávssuid ollašuttimis addojuvvon lágas (706/2007).

14 §

Nuppástusohcan

Mela dán lága vuodul addán mearrádussii sáhtá ohcat nuppástusa váidimiin Davvi-Suoma hálddahasriektái dego hálddahaslágageavahanlágas (586/1996) ásaheavvo. Váiddareivve galgá doaimmahit nuppástuhttinohcanáiggiis Melai.

Mela galgá vuiget mearrádusas, jus dat dohkkeha váidaga buot osiin. Eará dáhpáhusas Mela galgá doaimmahit váiddareivve, cealkamuša ja áššis čoggon áššegirjiid dalánaga ja mañimustá 30 beaivvi siste váiddaáiggi nohkamis Davvi-Suoma hálddahasriektái.

Hálddahasrievtti mearrádusas oazžu váidit alimus hálddahasriektái, jus alimus hálddahasriektái mieđiha váiddalobi.

15 §

Alimus jodíheapmi, stivren ja bearráigeahču ja ollašuttin

Dán lágas oaiivilduvvon doaimma almmolaš jodíheapmi, stivren ja bearráigeahču gullet sosiála- ja dearvvašvuodaministerijai. Dán lága ollašuttimis vástida Mela.

16 §

Stáhta buhtadus sadjásašveahki goluin

Stáhta váriin buhttejuvvo Melai 8 §:s oaiivilduvvon buhtadusaid máksimis šaddan goluid bušeahhtaárvalusas čujuhuvvon mearreruđa rájaid siste. Buhtadus máksojuvvo jahkásaččat ovdamáksun guovtti seammá sturrosaš earrin ođđajagi- ja suoidnemánus nu, ahte ovdamáksu lea Mela geavaheamis mánu vuosttas bänkobeavve. Sosiála- ja dearvvašvuodaministeriija sáhtá earenoamáš siva geažil máksit ovdamávssu ásaheamis spiehkastemiin, jus Mela válmmašvuolta máksit dán lágas oaiivilduvvon buhtadusaid livččii muđuid uhkiduvvon.

Sosiála- ja dearvvašvuodaministeriija nanne mañimustá guđege jagi geassemánu 25 beaivve stáhta buhtadusa loahpalaš meari ovddit kaleandarjagis. Dán várás Mela galgá doaimmahit ministerijai čielggadusa ovddit jagi goluin mañimustá nannema ovddit mánu 20 beaivve.

Jus Melai 1 momeantta mielde kaleandarjagi áigge máksojuvvon ovdamávssut mannet badjel seammá jagi stáhta buhtadusa loahpalaš meari, de badjel mannan oasi sáhtá geavahit čuovvovaš jagi goluide.

17 §

Stáhta buhtadus hálddahasgoluin

Stáhta váriin máksojuvvo Melai govtolaš buhtadus dán lágas oaiivilduvvon doaimmaid dikšumis Melai šaddan hálddahasgoluin.

Sosiála- ja dearvvašvuodaministeriija mearrida Mela evttohusas 1 momeanttas oaiivilduvvon govtolaš buhtadusa meari ja čađaha buhtadusa Melai eanandoallofitnodatdoalliid luopmobálvaluslága (1231/1996) 31 §:s oaiivilduvvon buhtadusa oktavuodas.

18 §

Boazodoalli almmuhangeatnegasvuohta

Boazodoalli galgá almmuhit Melai iežas, bearašlahtuidis ha boazodoallobargguidis guoskevaš áššin, mat sáhtte váikkuhit dán lágas oaivvilduvvon sadjásašveahki dahje buhtadusa oážžumii dahje buhtadus mearrái, mii máksojuvvo.

19 §

Bálvalusa buvttadeaddji almmuhangeatnegasvuohta

Bálvalusa buvttadeaddji galgá almmuhit Melai sadjásašveahkkebarggu, sadjásačča ja ealáhusdoaimmas guoskevaš dieđuid, mat sáhttet váikkuhit sadjásašveahkis máksojuvvon buhtadusa oážžumii dahje mearrái.

20 §

Dieđuid luohpadeapmi ja suollemasdoallan

Dan lassin, maid virgeoapmahačča doaimma almmolašvuođas addojuvvon lága (621/1999) 24 §:s 1 momantta 20 čuoggás ásahuvvo, suollemassan dollojuvvon leat maiddá dakkár dán lága ollašuttimii gullevaš áššegirjjit ja daidda gullevaš dieđut, mat gusket boazodoalli ekonomalaš sajádaga.

Melas lea vuoigatvuohta dan lassin, maid virgeoapmahačča doaimma almmolašvuođas addojuvvon lágas ásahuvvo, suollemasdoallannjuolggadusaid ja eará dieđuid oážžuma guoskevaš ráddjehusaid easttekeahhtá addit Vearrohálddahussii vearuhusa várás dárbašlaš, dán lága ollašuttima vuodđun hálddustis lean dieđuid máksán buhtadusain, buhtadusaid ja sadjásašveahki ožžon olbmui ja buhtadusa vuodđun lean goluin.

21 §

Vuoigatvuohta dieđuid oážžumii

Bálggus, boazoisit, boazoisida sadjásaš ja vearrovirgeoapmahaš, Olmmošregistarguovddáš, Dálonguovlodoaimmahat, magistaráhta, Ealáhatdovvoguovddáš, ealáhatfoanda ja eará ealáhatlágádus leat geatnegahtton addit Melai dan bivdaga vuodul almmá mávssu ja suollemasdoallannjuolggadusaid easttekeahhtá dieđuid, mat leat dan hálddus, ja mat gusket boazodoalli dahje bálvalusaid buvttadeaddji fitnodatdoaimma dahje boazodoallái miedihuvvon ealáhagaid, ja eará dieđuid, mat leat vealtameahttumat gieđahallamis lean ášši čoavdimii dahje dasa gullevaš doaibmabijuid ollašuttimii dahje Melai dán lága doaibmabidjama várás addojuvvon dieđuid dárkkisteapmin.

22 §

Mela vuoigatvuohta geavahit eará áššiin ožžojuvvon dieđuid

Melas lea vuoigatvuohta ovttaskasdáhpáhusain geavahit dán lágas oaivvilduvvon ášši gieđahaladettiin earáid dasa ásahuvvon doaimmaid dikšuma várás ožžon dieđuid, jus lea čielggas, ahte dát dieđut váikkuhit dán lágas oaivvilduvvon sadjásašveahki miediheapmái dahje buhtadusa oážžumii ja dieđut galgá dán lága mielde váldit vuhtii mearrádusdihakamis ja Melas

livččii riekti oažžut dáid dieđuid muđuige sierra. Sadjásašveahki ja buhtadusa ohccái galgá almmuhit ovddalgihtii dieđuid vejolaš geavaheamis.

23 §

Áššegirjiid seailluheapmi

Dán lágas oaivvilduvvon sadjásašveahki miediheapmái ja buhttemii gullevaš áššegirjiid galgá seailluhit eanandoallosuorggi joavkospiehkastatásahusain áсахuvvon áiggi, jus arkii-valágáduš ii leat mearridan daid seailluhuvvot bissovaččat.

24 §

Buhtadusaid máksima gaskkalduhttin

Sadjásašveahki oažžuma gáibádusaid dutkan ja buhtadusaid máksin sáhtá gaskkalduhttot sosiála- ja dearvvašvuodaministeriija áсахusain, jus buhtadusa máksimii dárbblašá várit eai leat geavaheamis dahje Eurohpá uniovnna láhkaásaheapmi dan gáibida.

Jus ovdal gaskkalduhttima fápmuibohtima ordnejuvvon sadjásašvehkiin ii sáhte máksit buhtadusaid ollislaš mearis váriid váilevuoda geažil, daid sáhtá máksit čuovvovaš jagi dan jagi stáhta bušeahhtáárvalusas boazodoalliid sadjásašveahki goluide oaivvilduvvon mearreruđas.

25 §

Fápmuiboahhtin

Dát láhka boahhtá fápmui 1 beaivve odđajagimánus 2015

Dan easttekeahhtá, mii 7 §:s áсахuvvo sadjásašveahkkediimmuid eanemus meari nannemis, sadjásašveahkkediimmuid eanemus meari jagi 2015 lea 150 diimmu boazodoalli guovdu.

Helssegis 19 beaivve juovlamánus 2014

Dásseválldi Presideanta**Sauli Niinistö****Vuodđobálvalusministtar Susanna Huovinen**